

Monitoring populacji i środowiska żubrów

2016-11-29

24 listopada 2016 r. Beata Bezubik, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wzięła udział w konferencji zorganizowanej w ramach projektu *Rozwój metapopulacji żubra w północno-wschodniej Polsce*. Jest on koordynowany przez Katedrę Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Projekt prowadzony jest w partnerstwie z kilkunastoma nadleśnictwami z terenu Puszczy Białowieskiej, Boreckiej i Knyszyńskiej, Białowieskim Parkiem Narodowym, a także przy współpracy Stowarzyszenia Miłośników Żubrów.

Projekt *Rozwój metapopulacji żubra w północno-wschodniej Polsce* jest kontynuacją wcześniejszego projektu *Ochrona in situ żubra w Polsce - część północno-wschodnia*, w którym rozpoczęto wszechstronne badania monitoringowe. Realizowane działania mają na celu pokazanie, jak ważny w zdobywaniu wiedzy na temat żubrów - ich zwyczajów, migracji, upodobań siedliskowych, a nawet pochodzenia - jest monitoring.

Zalety wciąż rozwijającej się telemetrii i bogactwo danych uzyskanych dzięki nadajnikom GPS umieszczanym na obrozach noszonych przez wybrane żubry omówił Aleksander Bołbot - Zastępca Dyrektora Białowieskiego Parku Narodowego. Następnie prof. Kajetan Perzanowski ze Stacji Badawczej Fauny Karpat Polskiej Akademii Nauk w Ustrzykach Dolnych przedstawił wyniki wieloletnich pomiarów telemetrycznych w bieszczadzkiej populacji żubrów, w kontekście wykorzystania odczytów w ocenie arealu, przemieszczeń i wybiórczości siedliskowej żubrów.

Kolejne prezentacje dotyczyły monitoringu zdrowia żubrów. O możliwościach i metodach prowadzenia tego rodzaju badań i ich wynikach mówił prof. Wojciech Bielecki ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Podkreślał konieczność prowadzenia stałego monitoringu stanu zdrowia żubrów jako najważniejszego kryterium pozwalającego określić tzw. status zdrowotny zwierząt - co jest czynnikiem decydującym o żywotności populacji.

Sprawujący opiekę medyczną nad żubrami w Białowieskim Parku Narodowym lekarz weterynarii Michał Krzysiak przedstawił wyniki monitoringu parazytologicznego populacji z trzech Puszczy - Białowieskiej, Boreckiej i Knyszyńskiej.

W dalszej kolejności dr Zuzanna Nowak Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego omówiła monitoring genetyczny, czyli gromadzenie i analizę DNA żubrów. W Banku Genów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego znajduje się już ponad 2,5 tys. próbek, zbieranych od 2000 r. Badania służą wielu celom, m.in. śledzeniu dróg ewolucji gatunku, czy określaniu pochodzenia konkretnych zwierząt, a także - co jest bardzo ważne w działaniach ochronnych - pomagają w odpowiednim doborze żubrów do rozrodu.

Następnie prof. Bogdan Jaroszewicz z Białowieskiej Stacji Geobotanicznej Uniwersytetu Warszawskiego zaprezentował wyniki monitoringu wpływu sezonowej koncentracji żubrów w miejscach dokarmiania na roślinność i glebę. Z kolei o monitoringu lokalnych uwarunkowań, a więc określeniu dostępności wody, udziału różnych powierzchni w badanym obszarze (łąk, lasów, poletek łowieckich itp.), składu gatunkowego roślinności mówił, podczas ostatniej na konferencji prezentacji, Piotr Wawrzyniak z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Zwrócił uwagę na ważny aspekt introdukcji żubrów - zrozumienie i zaakceptowanie takich działań przez lokalne społeczności. Wskazał też, że planowane jest wsiedlenie stada żubrów na terenie Puszczy Augustowskiej. Przygotowania do tego trwają już od kilku lat i polegają m.in. na monitoringu *przedżubrowym*.

